

Då å ena sidan församlingar rimligen icke böra frånhändas rättigheter att bruka en melodiskatt, som för dem blivit dyrbar, men å andra sidan kyrkomenigheterna icke böra se sig nödsakade att använda melodier, för vilka de sakna förståelse, torde det, i betraktande av de olikheter, som härutinnan föreligga, kunna ifrågasättas, huruvida icke alternativa melodier

böra föreligga, mellan vilka möjlighet förefinnes att alltefter tradition eller kyrkomusikalisk uppfattning väljas.

Till koralsakkunniga har ecklesiastikministern utsett biskop Aulén, musikdirektör Waldemar Ahlén, Stockholm, samt domkyrkoorganist Henry Weman, Uppsala.

Recensioner.

Liturgi.

Volks-Schott. Kleines Messbuch für die Sonn- und Feiertage. Herausgegeben von Mönschen der Erzabtei Beuron. XVI + 480 s. Herders Verlag, Freiberg i Br. 1933 — 5:e uppl.

I denna nya upplaga av den romerska mässan har latinet medtagits endast i själva mässordningen och icke ens där fullständigt. I de föränderliga delarna upptages endast den tyska översättningen. Genom denna åtgärd har denna upplaga kunnat framställas så billigt som tarvas för att en folkbok skall komma till stånd. — Ett nytt bevis för den romerska kyrkans arbete att göra mässan känd och till folkets egendom. Föredömlig i enkelhet och tydlighet beträffande tryck och uppställning och med praktiga översikter över kyrkoårstiderna. A. A.

Bibelske Psalmer i Udvalg med oldkirkelige Melodier ordnet av »Theologisk Oratorium», 2:a Uppl. 132 s. »Theologisk Oratorium», Regensen, Köpenhamn K. 1933. Hft. 1: 50.

År 1930 anmäldes i denna tidskrift första upplagan av detta Psalterium. Att behovet av en ny upplaga redan föreligger bevisar det stigande intresset även i Danmarks kyrka för samfundsmässig bön.

Den nya upplagan rymmer mera gregoriansk musik i mycket god gestalt: Te Deum, enligt uppgift för första gången till danskt språk och Matutin samt Completorium. Ett par goda vägledningar om psalmtoner äro även medtagna. A. A.

F. M. Allard: Våra psalmmelodier. Liturgisk-musikalisk studieplan. (Sv. Kyrkl. Bildningsförbunds allm. studieplaner nr. 10.) Diakonistyrelsens förlag. 17 s. 15 öre.

Sveriges kyrkliga bildningsförbund har i sin utmärkta serie av studieplaner även införlivat en kort handledning över våra psalmmelodier och man har för uppdraget förvärvat den sakkunnige kyrkoherden F. M. Allard. För kyrkokörer och ungdomskretsar bör en studiecirkel i psalmmelodier vara en god hjälp till förnyelse av den del av gudstjänsten som är församlingens särskilda uppgift. Önskvärt vore att flera studieplaner komme till stånd över närbesläktade ämnen. A. A.

För orgel.

John Morén: Jul. Pastorale för orgel. Nordiska Musikförlaget.

En äkta julpastorale, vari bl. a. förekommer motiv från sv. ps. 61. Vacker, lättbegriplig och lättspelt orgelmusik, som säkerligen kommer att bli flitigt använd.

A. R.

Hembygdslitteratur.

Kristinehamns och Varnums klockare-, kyrkvårds- och kyrkvaktarekrönika av A. G. Pettersson. Kristinehamn 1933. Kr. 4:—.

Björkvik, en sörmlandssocken beskriven av Robert Mörner. Uppsala 1933. J. A. Lindblads förlag. Kr. 12:—.

Bland den hastigt uppväxande hembygdslitteraturen påträffar man ofta arbeten, som mer eller mindre beröra kyrkligt liv och arbete under gångna tider. I den flitigt verksamme redaktör A. G. Petterssons sista arbete om klockare, kyrkvårdar och kyrkvaktare i Kristinehamn och Varnum finnas många små kulturbilder. Här är också ett värdefullt personhistoriskt material framdraget ur glömskans djup och räddat åt eftervärlden. Församlingens klockare och kyrkvårdar ha kunnat följas — visserligen icke obrutet — från 1600-talet och kyrkvaktarna från 1700-talets början. En sådan krönika över kyrkans tjänare är en ingalunda oväsentlig del av församlingshistorien; den innehåller många minnesvärda drag till belysning av det kyrkliga livet.

Greve Mörners digra bok om Björkviks socken hör till de hembygdsböcker, som ha värde inte bara tack vare en stark kärlek till den egna bygden utan framför allt på grund av vederhäftighet och grundlighet. »Under mångas medverkan» heter det förklarande i underrubriken, och tack vare flera medarbetare har en viss sakkunskap uppnåtts. Här skall uppmärksamheten endast fästas vid skildringen av kyrkobyggnaden samt prästerskapet, som fått stort utrymme. Nicolaikyrkan vid Ingerstrand, nu i ruiner, kan kanske dateras till tiden efter 1200-talets mitt — författaren sätter den försiktigt till 1300-talet — men den förmodade medeltidskyrkan vid Hofsta bör förvisas till fantasins värld. De kyrkliga förhållandena, sockenstyrelse, prästerskap m. m. ha gi-

vit anledning till skildringar av stort intresse. Det är för visso många församlingar, som avundas Björkviks socken den förmån, som Robert Mörner berett sin hembygd genom denna bok.

Bengt Cnattingius.

Varia.

Gunnar Rosendal: Bilder och tankar ur kyrkans historia och om dess framtid. 140 s. Diakonistyrelsens förlag. 1933. Pris hft. kr. 2:—.

Rosendal har en högst angenäm förmåga att göra det förgångna levande. Hans öga ser huru i de gamla protokollen eller levernesbeskrivningarna, dem han genomforskat, människor av kött och blod, men ock av ande, träda nutidsmänniskan till mötes. Han finner ock lätteligen ord att måla dem lika levande, som han sett dem. Därför blir Rosendals berättarförmåga för läsaren så högst angenäm. Man tar med förväntan en ny bok av hans penna i sin hand, och ej heller denna bok gör läsaren besviken i detta stycke. Härei lägger auctor emellertid en ny sida av sitt väsen i dagen för den uppmärksamme betraktaren. Han är ej längre blott skildraren av det förgångna, han tolkar här ock tidens tecken: saklighet i fromhetslivet, funktionalistisk kristendom, och nådemedelskristendom för att blott taga ett par belysande rubriker. Klarögt har författaren sett ut över sin samtid, och prövat att fånga något av dess väsen. Kanske är läsaren ej alltid beredd att bejaka vare sig riktigheten av författarens iakttagelse eller en annan gång av hans usus, men man hör honom gärna — fånglas av hans iakttagelses skärpa och språkets kraft och skönhet. A. A.

Martin Luther: Theologie des Kreuzes. Die religiöse Schriften herausgegeben v. G. Helbig. 306 s. Inb. Mk 3:50. Alfred Körners förlag, Leipzig.

I vilken del av Kristi kyrka en människa har sin tjänst är det ytterst av nö-

den att förbindelsen med den djupast lig-
gande källan ej är bruten. Den som gör
tjänst i Guds hus behöver om han i läng-
den skall gå i land med sin uppgift sträva
efter att få gemenskap med det innersta
i kristendomen. Efter Paulus har ingen
sett detta klarare än Luther. På ett
strålände sätt lyser hans syn på det egen-
artade i kristendomen igenom i hans

skrifter från åren efter genombrottet.
Några av dessa ha av Pfarrer Helbig
samlats och utgivits. Bland dem vill jag
särskilt nämna utläggningen av Fader
vår efter den år 1519 på tyska utgivna
upplagan med dess djupa tankar om bö-
nen. Utgivaren har försett det hela med fö-
retal. Samlingen har mycket att ge en läsa-
re som behärskar tyska språket. A. A.

Meddelanden.

Val. Till inneh. av för. tjänst har ut-
setts: i Transtrand, Kpb., Reinhold Johans-
son, därstädes, Larv, Skb., Gunnar Leo-
nard Karlagård, Dannike, Andrarum,
Krist., A. Akesson, därstädes, Ölands Se-
gerstad, Klm., Sten Hagelin, Uppsala.

Avskrift av musikaliska verk. Nedan-
stående torde nog observeras av körle-
dare o. a.:

Vid Stockholms rådhusrätt har dom fal-
lit i ett mål, som är av största princi-
piella betydelse med hänsyn till rätts-
skyddet för musikaliska verk och som
dessutom måste få praktiska konsekven-
ser för körsammanslutningar landet runt.

Ehuru offentligt utförande efter avskriv-
na stämmor av förlagda körverk icke är
förenligt med gällande lag, som dessutom
strafflägger otillåtligt mångfaldigande helt
eller delvis i ett eller flera exemplar av
musikaliska verk, har sådan avskrivning
av körstämmor praktiserats inom en hel
del både mansköror och blandade köror.
I augusti månad detta år utsände två per-
soner, av vilka den ena nyligen genom-

gått en dirigentkurs, cirkulär till cirka
fyrahundra köror och offererade noter till
körernas medlemmar utan att kompositio-
nernas, eller kompositörernas namn angä-
vos. På grund av dessa cirkulär inflöte
beställningar till dem, som utsänt cirkulä-
ren; och dessa framställde medelst stencil
det antal notex., som rekviderats. Notexem-
plaren levererades sedan till rekvisitörerna
mot betalning. På detta sätt mångfaldiga-
des åtskilliga körverk, till vilka olika mu-
sikförlag förvärvat förlagsrätten. Musik-
förlagen reagerade mot detta olagliga in-
trång i deras förlagsrätter, och ett mu-
sikförlag instämde cirkulärets upphovs-
män till Stockholms rådhusrätt, där de nu
dömts till böter och skadestånd för sin
olagliga verksamhet.

En dom i ett beslaktat ärende har för
övrigt i dagarna fällt i Karlshamn, där
på yrkande av ett annat musikförlag en
person dömts för olaga eftertryck av sång-
texter.

Finland. Kyrklig sångfest hålles för
Österbotten i Nykarleby den 7—8 juli.

ANMÄLAN

*Det är Redaktionen en stor glädje att under välvillig medverkan från
forna och nyvunna medarbetare ha fått lägga denna åttonde årgång till de
tidigare. Red. frambär sitt värdsamma tack till alla som medverkat, och
utalar sin förhoppning om fortsatt stöd såväl från författare som ock pre-
numeranter, som i sakta stigande antal slutit sig kring Tidskriften. Det
vore av största värde att prenumerantsiffran — de svåra tiderna till trots —
hölle sig eller än hellre ytterligare ökades.*

*Tidskriftens arbete skall fullföljas såsom hittills under sin stund-
dande nionde årgång. Bland uppsatser som skola bjudas må nämnas:
kyrkoherde A. O. T. Hellerström: Kyrie eleison, musikdirektör G. Schedin:
Silbermannskolan i grevskapet Bayreuth.*

Vördsamt
RED.